

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.50.

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom nastajanja dne ter stane
nemerne po pošti D 10—, za ino-
stestvo D 18—, dostavljen na dom
D 11.50, na izkaznice D 10—,
izročiti po dogovoru.

Naroča se pri upravi »TABORA*,
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslilna plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4. L. nad-
stropje. Telefon internurb št. 274.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4. prilijče, desno. Tele-
fon št. 24. — SPS poštnoškovni
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Kopiral se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, sreda 13. decembra 1922.

Številka: 281.

Rusija in Jugoslavija.

Maribor, 12. decembra.

Prvikrat v zgodovini se sestajata
oba pojma v pozitivnem smislu. Tudi
dosedaj se je pisalo in govorilo o odno-
šjih sovjetske Rusije do Jugoslavije
in obratno, a le v negativnem smislu.
Med obema državama je obstojal nekak-
šni antagonizem. Bil je utemeljen. Revolu-
cijska ruska vlada je živela v komu-
nistični opejenosti. Geslo: socialna
revolucija je zažigalo tudi pri nas stra-
sti in motilo duhove. Bilo je to prva le-
ta po prevratu: 1. 1919 in 1920, ko je v
Rusiji triumfirala čisti komunizem.
Rusiji triumfirala čisti komunizem.
svest si svoje zmage in svoje nezlomljive
moči. Z višave je zrl na »buržoasko«
Evropo in ji pripravljala pogreb v luči
revolucijskega požara. Takrat se je naša
država formirala iz heterogenih histo-
ričnih edinic in duhove je osvajal ju-
goslovenski nacionalizem. Kakor pov-
sod drugod, tako je bilo tudi pri nas
mного razredno orijentiranih ljudi, ki
so videli v sovjetski Rusiji uresničenje
svojega družabnega ideala. Ti ljudje so
se obdali z dokaj gostimi plastmi neza-
dovolje in nergačev, ki so bili na-
ravna dedščina vojne in njenih grozot.
Tako je nastala nasproti fronti jugo-
slovenstva in državne konsolidacije
fronta internacionalizma in komuni-
stične revolucije. Vrhovno poveljstvo
druge fronte, ki se je raztezala od Bal-
tiskega do Sredozemskega morja, je bi-
lo v Moskvi in od tod so izhajale vse
priprave za nameravano svetovno re-
volucijo. Če se je Jugoslavija borila
proti tem ruskim metodam, se je bori-
la le proti načelu, da se sme Rusija
vmešavati v notranje zadeve naše dr-
žave in podpirati gibanje komunisti-
čne stranke, ki je tvorila manjšino, ki
pa se je hotela poistiniti z državne moči
in uvesti diktaturo. V splošnem pa se
je jugoslovenska politika napram Ru-
siji sukala v okvirju zavezniške politi-
ke, ker je to bila edina možnost poleg
izrazito komunistične politike. Rusija
je pričakovala, da bo Jugoslavija vodi-
la intervenčno politiko in bo morda ce-
lo vrnila svoje bataljone na njene meje;
v tem se je ušla, zakaj naša politika
napram Rusiji je bila tudi v dobi ko-
munističnih nemirov — nevtralna. Mi
smo čakali, da se ohladi komunistično
zmagoslavje in da realna dejstva zma-
gajo nad teorijami. Ko je bila Rusija
premagana na poljski fronti in ko je
vedno večji gospodarski razkroj pod-
čel sovjetske močote o nevzdržnosti
njihove striktno komunistične uprave
— se je začel počasen preobrat, ki še
vedno ni končan. Ta preobrat je sovjet-
sko Rusijo približal Evropi. Hkratu
pa so gospodje v Moskvi in Petrogradu
spoznali, da se je Jugoslavija konsoli-
dirala in da je tu nacionalizem daleko
prospečnejši za čisto človečanske smo-
tre kakor nezreli, analfabetični komuni-
zem. Boljševiška agresivnost očividno
jenjava, zlasti izza genovske konferen-
ce. Ruski režim je spoznal svojo zmoto
in likvidira imaginarno »svetovno re-
volucijo«, Evropa pa spoznava, da je
ta režim pravzaprav edini v sedanjih
razmerah mogoči nosilec avtoritete in
reda v Rusiji. Intervencijski naklepi so
se razblinili in ruski monarhisti se da-
nes vežejo samo z nemškimi prevratni-
mi živili, ker bi ene in druge mogla re-
šiti reakcijska revolucija. V to re-
volucijo pa danes redko kdo veruje.

Kar se tiče naše države, izgleda, da
je g. Čičerin temeljito revidiral svoje
nazore. Se na genovski konferenci je
govoril o potlačeni balkanski plemen-
ih, s čimer je napravil aluzije na na-
še razmere. Temeljiti odgovor dr. Nin-
čiča je imel dober učinek. Na lausann-
sko konferenco je prišel g. Čičerin kot
»prijatelj« naših države in se je hotel za

Demokratski klub soglasno za volilno vlado.

Mnogo politikov za takojšnji razpust parlamenta.

Beograd, 12. decembra. (Izvirno.)
Včeraj popoldne se je nadaljevala seja
demokratskega kluba, na kateri je fi-
nančni minister dr. Kumanudi v dalj-
šem govoru razpravljala o situaciji. Na-
to je predložil podpredsedniku kluba
instrukcije za nadaljna pogajanja z de-
signiranim ministrskim predsednikom
Pašićem. Po daljši debati, v kateri je
poseglo več govornikov, je bilo skle-
njeno, da bo demokratski klub v celoti
podpiral koalicijsko vlado, ki naj do-
nese uradniški, invalidni in agrarni
zakon. Izrazila se je želja, naj bi imela
vlada, ki bo sestavljena v dozdajnem
razmerju, značaj volilne vlade. Finan-
čni minister je v svojem govoru tudi
izjavil, da se lahko omenjeni zakoni
sprejmejo brez posebnih davčnih zaka-
nov. V diskusiji so levčarji odločno
povdarjali, da se mora na vsak način
ohraniti enotnost stranke, ter izjavili

ponovno, da bodo lojalno podpirali ko-
alicijsko vlado ter glasovali za predlo-
žene zakone. Posamezniki so zahtevali,
naj klub sklene, da mora biti bodoča
vlada volilna, vendar so svojo zahtevo
opustili. Celo skrajna levica ni dopu-
stila, da bi se o tem glasovalo, temveč
je izjavila, da soglašajo v tem ves demo-
kratski klub.

Beograd, 12. decembra. (Izvirno.)
Splošno se pričakuje, da bo Pašić še en-
krat zaprosil krono, naj podeli vladi zna-
čaj volilne vlade. Bržkone bo še predse-
dnik narodne skupščine šel enkrat v avdi-
enco h kralju, čim sprejme Pašić mandat
za razpust parlamenta. Upati je, da bodo
še pred razpustom parlamenta sprejeti
najnujnejši zakoni. Mnogo vodilnih poli-
tikov je mnenja, naj se parlament takoj
razpusti, ne da bi se poprej poskušalo,
ali je sploh delazmožen. Vprašanje pa
je še, katera misel bo prodrla in zmagala.

Mešetarenie na konferenci v Londonu.

Konferenca prekinjena — sestane se zopet sredi januarja v Parizu.

Pariz, 11. decembra. (Izvirno.)
»Agence Havas« poroča iz Londona:
Prvi uspeh konference v Londonu je do-
sežen s tem, da so vsi štirje državni-
ki prišli do prepričanja, da je rešitev repa-
racijskega problema brez rešitve vpra-
šanja medzaveznških dolgov nemogoča.
Ministrski predsednik Bonar Law je iz-
javil, da je pripravljen proučiti možnost
izenačenja medzaveznških dolgov brez
ozira na to, kako stališče bo v tem vpra-
šanju zavzela Amerika. Ministrski pre-
sednik Mussolini je predlagal, naj se
Nemčija oprosti plačevanja takozvanih
C-bonov. To znižanje nemških dolgov bi
nedvomno imelo za posledico izenačenje
medzaveznških dolgov. Zahteva pa, da
ostanejo avstro-ogrski in bolgarski dol-
govi neizpremenjeni, ker ima na teh v
prvi vrsti Italija interes. Ministrski pre-
sednik Poincaré je izjavil, da bi bila
Francija pripravljena poplačati Angliji
svoje dolgove, to pa na ta način, da bi
Anglija prevzela tej vsoti odgovarjajočo
količino C-bonov. Na ta način bi se anu-

lirali ti C-boni v toliko, kolikor bi služili
za kompenzacijo medzaveznških dolgov.
Angleška vlada bo še pred 2. januarjem
poskusila poizvedeti, kakšno mnenje vla-
da v tem pogledu v Washingtonu.

London, 11. decembra. (Izvirno.)
Popoldanska seja konference je bila za-
ključena ob 18. uri. Konferenca se do 2.
januarja prekine, potem pa se sestane v-
novič v Parizu, kjer naj bi prišlo do po-
polnega sporazuma. Takoj na to pa se
skliče obširnejša konferenca, na katero
se bo povabila tudi mala antanta. Najbrž
se bo ta konferenca vršila v Parizu.

London, 11. decembra. (Izvirno.)
Tukaj vlada mnenje, da bo sedanja kon-
ferenca samo v velikih potezih začrtala
smernice, na podlagi katerih bi se lahko
vršila končna pogajanja. Podrobnosti naj
bi določila posebna konferenca, ki naj se
skliče še pred 15. januarjem. Če bi prišlo
do sporazuma glede medzaveznških
dolgov, bi se povabila na konferenco v
Bruslju tudi druge države Male antante,
ki so na tem zainteresirane.

Velike demonstracije v Varšavi.

Varšava, 11. decembra. (Izvirno.)
Danes se je vršila v narodni skupščini
zapisnega novoizvoljenega predsednika
poljske republike Narutowicza. Med
tem časom se je zbrala pred parlamen-
tom večja množica pristavev desnice,
ki je demonstrirala proti novemu pre-
sedniku. Več poslancev levice, ki so
hoteli v parlament, je množica napad-
la. V sled teh dogodkov je bil policijski
predsednik v Varšavi odstavljen.

Demonstracije so trajale do večera.
Na več krajih je prišlo do resnih spo-
padov med nacionalnimi dijaki in de-
lavstvom, pri čemer so se demonstran-
ti posluževali tudi orožja. Na večer je
vojaštvo skupno s policijo zaprlo in iz-
praznilo vse ulice in ceste ter vzpostavi-
lo zopet mir in red.

Veloizdatniški proces v Pragi.

Praga, 11. decembra. (Izvirno.)
Pred praškim divizijskim sodiščem se
je danes pričela razprava proti štabne-
mu kapetanu Wurmu, kapetanu Wol-
fu in poročniku Novakowskyju, ki so
obtoženi veleizdaje. Vsi trije prizna-
vajo.

Z Lausanske konference.

Lausanne, 11. decembra. (Izvirno.)
V soboto so se bavili eksperti z vpra-
šanjem turške garnizije v Carigradu in

vsako ceno sestati z dr. Ninčičem. Sov-
jetska vlada je tedaj uvidela, da je se-
danja državna oblika Jugoslavije ne-
obhodno potrebna tudi za njen gospo-
darsko-socialni razvoj in da se zbliža-
nje med Jugoslavijo in Rusijo ne da
izvesti, če sovjetska vlada ne opusti
svojega eksperimentiranja z notranji-
mi razmerami v Jugoslaviji. G. Čičerin
je ponudil g. dr. Ninčiču garancije, ki
pričajo, da bo iskren in lojalen. S tem
je bil dosežen velik plus, ne samo za
Jugoslavijo, marveč predvsem v kor-
ist one velike ideje, ki ima svoji novi
formi — bodočnost. Tej ideji se pravi:
Slovanstvo.

Politično je pač bila likvidirana
fronta, a zaželjenega priznanja še sov-
jetska Rusija ni dosegla. V tem oziru
ne more biti Jugoslavija preveč radi-
kalna. Vprašanje je eminentno medna-
rodno in bo rešeno v sporazumu z dru-
gimi državami. Ta rešitev še ni tako
blizu kot izgleda, vendar pa ni izklju-
čeno, da jo kakšni dogodki pospešijo.
Zadnje čase se opaža, da cela Francija
nekoliko korigira svoje stališče napram
Rusiji. Čim bolj se bo Rusija emanci-
pirala od nemškega vpliva in pribli-
ževala Slovanstvu, tem lažji bo njen
mednarodni položaj v povojni Evropi.

Študiranje v inozem- stvu.

Ministrstvu prosvete je bilo javlje-
no, da mnogo dijakov študira v ino-
zemstvu brez znanja in dovoljenja te-
ga ministrstva. To je po čl. 54. zakona
o srednjih šolah prepovedano. Zato je
ministrstvo z novim odlokom opozorilo
na ta člen in politične oblasti ne smejo
izdajati potnih listov dijakom, ki brez
dovoljenja ministrstva prosvete študi-
rajo v inozemstvu. Večinoma hodijo v
inozemstvo otroci tistih staršev, kate-
rim smrdi naš državni jezik. Takšni
dijaki potem sploh ne bodo sposobni za
poklice v naši državi, ker ne bodo znali
državnega jezika. Razen tega se v tuji-
ni vzgajajo v duhu sovražnega naših dr-
žavi, namesto ljubezni navzamejo se
sovražstva do domovine. Končno še pri-
de v poštev dejstvo, da brez potrebe no-
sijo naš denar v inozemstvo.

Tozadevni odlok ministrstva je torej
popolnoma utemeljen. Vendar so v iz-
viševanju za sedaj nekatere trdosti. V
Sloveniji čl. 54 ni bil znan, odlok je pri-
šel k nam še le septembra, ko je večina
dijakov že odšla v inozemstvo brez to-
zadevnega dovoljenja. Zadele je torej
tiste visokošolce, ki so odhajali v zad-
njem hipu. Zadele pa sedaj o božiču
vse srednješolce, ker ne bodo mogli do-
mov na božične počitnice. Ministrstvo
prosvete principijelno vsem srednješol-
cem odklanja prošnjo za študiranje v
inozemstvu iz zgoraj navedenih vzro-
kov; dovoljuje le visokošolcem v po-
sebnih ozira vrednih slučajih.

Glede prošnji še eno opozorilo: Ne-
kateri starši pošiljajo prošnje narav-
nost na ministrstvo prosvete, da bi do-
bili hitreje rešitev. S tem se doseže ravn-
no nasprotno. Ministerstvo pošlje akt
pokrajinski upravi, ta okrajnem gla-
varstvu, oziroma policiji v izjavo, ali
pa kratkoma odkloni. Brez priporo-
čilne izjave krajevne politične oblasti,
ki pozna razmere in nosi odgovornost,
ministrstvo ne dovoljuje študija v ino-
zemstvu.

Za letos bi bilo priporočljivo, da po-
slanci izposlujejo pri ministrstvu na-
čelno ugodno rešitev teh prošnji, ker
tozadevni predpis ni bil znan pred za-
četkom šolskega leta. Za bodočo pa
morajo starši s tem računati, da ne
dobiijo dovoljenja. Če pa se dijaki vti-
hotapijo v inozemstvo, riskirajo, da
jim tamošnja izpričevala ne bodo dala
pravice, za skrajšano vojaško službo
pri nas itd.

BORZA.

Curit, 12. decembra. (Izvirno.) Pred-
borza. Pariz 37.45, Zagreb 1.70, London
24.32, Berlin 0.06 tri osminke, Praga
16.77, Italija 26.65, Newyork 530.25, Du-
naj 0.0074, žig. krone 0.0076, Budimpešta
0.23, Varšava 0.035.

—□—

Politične vesti.

* V vladni krizi v Beogradu za enkrat ni posebne spremembe. Pašić še vedno manevrira. V nedeljo je po konferenci ožjega odbora radikalne stranke šel h kralju in mu izjavil, da ne more sestaviti poslovne vlade vsled tega, ker se velik del demokratskega kluba z Davidovićem na čelu še vedno spušča v dogovore s Hrvatskim blokom. Kralj je Pašića ponovno pooblastil, da sestavi koalicijski kabinet, ki naj donese uradniški, invalidski in agrarni zakon. Pašić je nalogo prevzel. Sodijo, da bo sestavil Pašić končno volilno vlado, ki bo izvedla najnujnejše zakone, obenem pa bo dobil pooblastilo za razpust skupščine. Volilna vlada bi bila precej enaka sedajni. Klub samostojnih kmetov zahteva, da sedajna skupščina poleg gori navedenih zakonov sprejme tudi še zakon o ustroju vojske, o izenačenju davkov in nekateri kmetijski zakone.

* V demokratskem klubu so je tekom ponedeljka v konferenci med Pribičevićem, Radovićem in Davidovićem ugotovila popolna solidarnost glede nadaljnjega enotnega nastopa kluba. V plenarni seji so zastopniki Davidovičeve skupine izjavili, da bodo vlado lojalno podpirali pri sprejetju zakonov, ki jih naj skupščina še reši. Radikalne intrige so v tem definitivno izjalovljene.

* Italija zahteva revizijo rapalske pogodbe. Mussolini je ob svojem prvem nastopu kot ministrijski predsednik izjavil, da hoče njegova vlada brezpogojno izvesti vse določbe rapalske in svetomargaritske pogodbe, treba da je najti le še modus za izvršitev samo. Ta izjava Mussolinija je izzvala pri nas, osobito v Beogradu veliko zadovoljstvo in nekateri poluraadni beograjski listi so celo napadali in grdili one, ki niso verjeli Mussolinijevi izjavi, ampak so ostali tudi še nadalje skeptiki. Na podlagi tega vladnega optimizma je dobil pozneje tudi nas poslanik v Rimu, g. Antonijević nalog, naj pripravi vse potrebno za sestanek dr. Ninčiča s tajnikom italijanskega ministrstva za zunanje zadeve, Contarinijem ali kom drugim. Sestanek naj bi se vršil v Benetkah in Antonijević naj bi obvestil Beograd o razpoloženju Italije v vprašanju tega sestanka in o vprašanju izvedbe rapalske pogodbe sploh. Poslanik Antonijević je na to res aranžiral sestanek med Ninčičem in Contarinijem v Benetkah, v zaupnem poročilu pa je opisal dr. Ninčiču razpoloženje Italije kot zelo ugodno. Na to se je vršil sestanek. Tu pa se je pokazalo, da so bila Antonijevićeva obvestila docela napačna. Italija kljub vsem izjavam nima namena izvesti rapalske in svetomargaritske pogodbe v obsegu kakor je, ampak špekulira z revizijo. Contarini je sprejel Ninčiča v Benetkah z jasnim predlogom, naj bi se obe pogodbi revidirali posebno glede Reke in Zadra. Reka naj bi postala skoro do mala docel italijanska, zadrsko ozemlje pa naj bi se povečalo s tem, da bi mu pripadel tudi še sedaj naš otok Uljan. Za kompenzacijo ponuja Italija — Solun.

Ricinovo olje.

Posniti primorski dogodek

(Konec.)

V tem na pride v podkorožje sobo oni poduradnik. Podkomisar ga je ukoril zaradi njegovega nastopa. Seveda se je poduradnik izgovarjal, češ, da je bil dr. Serjun z njim surov, da mu ni hotel dati listin in da mu je celo vrata zatelebnil pred nosom. Podkomisar pa je verjel dr. Serjunu in to je poduradnika tako razjezilo, da je odhajal iz sobe v pričjo podkomisarija s pestjo zagrozil dr. Serjunu, da mu bo že plačal vse to!

Na dan »narodnega praznika osvobodjenja«, 4. novembra, popoldan je bil dr. Serjun v svoji sprejemnici, ko je zašljal spodaj v veži neki čum. Šel je pogledat, kdo je, in je zagledal štiri možakarje v črnih srajcah, oborožene z debelimi palicami. Vprašal jih je, česa žele. Odgovorili so mu, naj pride doli, na ulico, in so ponovili ta odgovor, ko jim je dejal, naj pridejo v sprejemnico, če žele od njega zdravniške pomoči, češ da je bolj zani, če pride doli.

Izpoznal je, da mu preti nevarnost

Toda ne kot našo izključno last, ampak samo kot prosto luko, kar pa nam daje in jamči tudi že pogodba sklenjena leta 1914 med takratno srbsko in grško vlado. Položaj v katerem se je nahajal dr. Ninčič v Benetkah je bil radi tega skrajno mučen; vsa krivda za to pa pade na Antonijevića radi njegovih krivih informacij. Radi tega bo Antonijević, kakor poročajo beograjski listi, v kratkem odpoklican s svojega mesta v Rimu, rapalska in svetomargaritska pogodba pa bosta predloženi v registracijo Zvezi narodov v Ženevi, od katere se bo na to tudi zahtevalo, da jima pomore do veljave in izvedbe. Razmerje med našo državo in Italijo je vsled tega znova napeto in rešitev še odprtih jadranskih vprašanj je zopet pomaknjeno v nedogledno dobo.

* Prvi koraki za zblizanje naše države z Rusijo. Nedavno so listi poročali, da pridejo kmalu v Beograd emisari ruske sovjetske vlade. To vest so potrtili tudi poročila, ki so prihajala iz Lausanne po sestanku dr. Ninčiča s Čičerinom. Sedaj na poročajo iz Beograda, da so ti emisari že priselili. Delegacija, katero vodi Korjenskij, je prišla v Beograd preko Sofije. Naloga te delegacije je skleniti z našo vlado sporazum glede Rdečega križa, repatriacija beguncev, tako ruskih v Jugoslaviji kakor tudi jugoslovanskih v Rusiji ter glede obnovitve trgovskih odnosov med obema državama. Kar se tiče te poslednje točke, namerava naše Rusija dati naši državi dalekosežne koncesije. Rusija je pripravljena dovoliti naši državi uvoz koksa, bakra in lanu ter eventualno še nekaterih drugih surovin. Delegacija sestoji iz samih strokovnjakov.

* Avtentično poročilo o zadnjih dogodkih v Poljski. Kakor smo že poročali, je prišlo v Poljski zadnje dni do resnih revolt. Makedonski šovinisti so postali vsled izjave, katero je podal ministrijski predsednik Stambolijski novinarjem v Beogradu o Makedoniji in o Makedoncih, silno razkateni ter so sklenili vreči Stambolijskega in njegovo vlado. V ta namen so zbrali do kakih 15.000 močno četo makedonskih emigrantov in komitašev ter zasedli Čustendil, z namenom, odkorakati od tu v Sofijo. Stambolijskega vlada pa jim je te načrte prekrizala s tem, da je poslala nadne vladne čete, pomnožene s kmečkimi prostovoljci. Te čete so vstale premagale in pregnale ter zopet zasedle Čustendil. Po uradnih poročilih je vlada poslala proti vstašem čete iz Sofije, Radomirja in Breznika. Vladne čete, ki so bile ob prihodu vstaškega generala Protogerovega v Čustendil v mestu, se nikakor niso upirale, temveč so prešle na njegovo stran. Neposredni povod temu dogodku je dalo ubijanje članov opozicijskega odbora »makedonstvujuščih« s strani vladnih komitov. Vstaši so vsled tega po zavzetju Čustendila pobili večino vladnih komitov, ki so se nahajali v mestu. Predsednik narodne skupščine sofijske je obdolžil opozicijski blok kot glavnega krivca teh dogodkov. Opozicijski blok je hotel baže s pomočjo voditelja makedonskih šovin-

in da je vsak upor zaman. Stopil je v sobo, oblekel suknjo in odšel po stopnicah na ulico. Tu so ga obstopili od vseh strani in ga gnali potem v »fascio«. Med potoma so mu na vprašanje, kaj nameravajo, odgovorili le, da bo že videl.

»Fascio« je bilo zbranih kakih 30 fašistov, njim na čelu neki laški pri-vandranec, ki ima v Tolminu svoj »bar« in se šaja pri njemu vsa sodrga. Ta načelnik mu je naznanil, da so ga fašisti obsedili zaradi njegovega protitalijanskega delovanja, ker je razžalil njihovega tovariša, ko mu je zaprl vrata pred nosom in mu celo dejal, naj ima obzir napram »svojemu sodržavljanu«, s čimer je pokazal, da on sam noče biti laški državljani, ter bi bil drugače rekel »našemu sodržavljanu«. Med tem utemeljevanjem obsodbe se je približal k sodni mizi drug fašist s steklenico. »Predsednik« je nali iz steklenice kozarec, držal nad četrt litra in dejal, da je obtoženec obsojen, da popije, kar je v kozarcu.

Ko je dr. Serjun vprašal, kaj je v kozarcu, mu je »predsednik« odgovoril, da je ricinovo olje, da naj le pije, da je najfinejše in ne bo škodoval

stov, Todora Aleksandrovega zrušiti vlado. Ker vlada vojski ni dovolj zapupala, je pozvala v Sofijo in v Čustendil svoje kmetijske pristaje. V Sofiji je po prihodu kmetijskih mas zavladal silen strah. Kmetje so pričeli puščati po vseh delih mesta, kjer žive opozicijski nalci. V Pirotski ulici so bile opustošene vse trgovine, ki so večinoma židovske. Kmetje so napadli tudi skladišče francoskega poslanstva, vsled česar je francoski poslanik v protest zapustil Sofijo ter se vrnil v Pariz. — Kako bo poravnani sedaj ta diplomatski spor, še ni znano.

* Češki komunisti spreminjajo taktiko. Češkoslovaško komunistična stranka opušča, kakor poročajo češkoslovaški listi, dosedanje taktiko borbe ter jo prenaša na prirodno politično osnovo, na parlamentarna tla. Stranka si je v zadnjem času postavila realni cilj odstraniti današnji vladni režim, koalicijo, ter jo zamenjati z novim režimom, z delavsko vlado. — Popularizacija tega mišljenja bo od slej glavna naloga komunističnega propagandističnega aparata. Komunisti bodo posejali sestanke drugih delavskih strank, odkrivali na njih škodljivost koalicijske politike socialističnih strank z meščanstvom ter vzgajali delavstvo brez razlike političnega mišljenja in narodnosti za bratstvo v jedinstveni proletarski fronti. Istočasno hočejo izvesti agitacijo v tvornicah, delavnicah in ostalih delavskih središčih. S tem delom bo šla paralelno tudi parlamentarna delavnost. Komunistični poslanci bodo podvzeli akcije v korist nezaposlenih delavcev ter pozvali socialistične stranke na skupno delo. Ako dodobra proučimo to novo taktiko češkoslovaških komunistov in ako so ti njihovi načrti res isreni, potem pomenijo konec komunizma! Taki komunisti se ne bodo v njeemer več razlikovali od ostalih evolucionarnih socialistov. V ostalem na je to nov dokaz, da komunistična doktrina v praksi ni zmožna življenja.

* Zunanji in notranji položaj Nemčije. Pred par dnevi se je vršila v Berlinu konferenca vseh ministrijskih predsednikov Nemčije, ki se je bavila z vprašanji izvršitve versailenske mirovne pogodbe, nemškega edinstva in prehranjevalne krize. V teh treh vprašanjih se je, kakor poročajo službeni komunikacije, sklenilo sledeče: a) Izvršitev versailenske mirovne pogodbe: Kar se tiče zunanje politike, so se člani konference zedinili v tem, da mora biti nemška nota od 23. novembra baza za nadaljno politiko in da nemška vlada ne sme ničesar opustiti, kar bi moglo dovesti do tega, da se izvrše ukrepi predvideni v tej noti. b) Nemško edinstvo: Predsedniki zveznih držav so odobrili izjavo kancelarja v Reichstagu, ki se nanaša na zasedeno rensko ozemlje. Kancelar je izjavil, da je srečen, da so predstavniki nemških zveznih držav enodušni v svoji odločbi, da sodelujejo z vlado Reicha za zblizanje notranjega in zunanjega položaja. c) Kriza v prehrani: Sklenilo se je, da je treba podvzeti nagle in

V tem je pritekla za zdravnikom njegova soproga, v silnem strahu, in se prerila skozi vso tolbo do njega. Tu pa so jo pričeli trije ali štirje in jo s silo odvedli iz sobe, češ, da z ženskam nimajo opravka.

Dr. Serjun se je nekoliko obotavljal, ali končno le izpraznil kozarec. Nato so ga izpustili.

O posledicah ne bom pripovedoval, ali pripomnim naj le toliko, da so se fašistovski suroveži zelo motili, ker so mislili, da bo njihovo ricinovo olje telesno in seveda predvsem moralno ubilo dr. Serjuna. Zmotili so se.

Zvečer ob 9. uri je prišel dr. Serjun, kakor vsak drug večer, v kavarno, kakor bi se ne bilo zgodilo nič, in tamkaj zbrani fašisti, med njimi celo trije od one četvorice, ki ga je gnala v »fascio«, so vsi prestrašeni skočili pokoncu in ga — najspoštlivejše pozdravili!

Naslednji dan je marsikdo onih, ki so bili nazvoči pri »obsodbah«, prišel skrivaj k dr. Serjunu in se opravičeval, češ, če bi bil vedel, zakaj gre, bi ne bil prišel tjakaj. Najlepša pa je bila ta, da je prišel k dr. Serjunu tudi sam tolminski lekar in mu, opravičujoč se, povedal, da so ga — — — — — ob 11. uri

energične korake, ako se hoče osigurati oskrbo prebivalstva do konca leta. — Mnogo se je razpravljalo posebno o vprašanju ojačenja agrarne produkcije. Dalekosežen načrt v tem oziru je predložil prehranjevalni minister dr. Luther, ki je tudi prisostvoval temu sestanku. Sklenilo se je dalje, da se bodo taki sestanki vršili češče ter da bo tudi Reichstag stal neprestano v zvezi z zveznimi državami.

* Londonska konferenca. Dne 10. t. m. so se v Londonu pričela posvetovanja min. predsednikov Anglije, Francije, Italije in Belgije. Razpravljali so o nemških predlogih glede preureditve nemških plačil. Poincaré je nastopil proti predlogu, da se dovoli Nemčiji moratorij brez zadostnih garancij. Kakor poroča »Reuters«, so zavzniki odklonili nemške predloge.

Dnevna kronika.

— Odlikovanja naših umetnikov. Z redom sv. Save III. razreda sta bila odlikovana skladatelj, univ. prof. dr. Gojmir Krek in pesnik Oton Župančič. Z redom Orla V. razreda slikar Rihard Jakopič, skladatelj Fr. S. Vilhar, Ant. Foerster in Anton Lajovic; z redom sv. Save IV. razreda skladatelj Vikt. Parma in Oskar Dev (Maribor), skladatelj p. Hugolin Sattner in Emil Adamič, pisatelj Ksaver Meško in Zofka Kveder Demetrovič; z redom sv. Save V. razreda Stanko Ravnik.

— Železniški certifikati za državne nameščence. Obratno ravnateljstvo južne železnice obvešča državne nameščence, da bodo veljali običajni temporarni certifikati južne železnice za vožnje po znižani ceni v letu 1923 samo na pregoah južne železnice v naši krajlini. Tiskovine za naročitev certifikatov so na prodaj pri vseh postajah južne železnice.

— Razpis službe mestnega inženjerja. Poglavarstvo kr. slobodnega mesta Sušak razpisuje mesto mestnega inženjerja. Prošnje je predložiti do 22. decembra t. l. Natančnejši pogoji so razvidni iz razglasa, ki je nabit na mariborski občinski deski.

— Papeževa pomožna misija v Rusiji. Iz Moskve poročajo, da je s 1. decembrom začela ob Donu v ruskem gladovnem ozemlju s svojim delovanjem papeževa pomožna misija. Misija skrbi sedaj za vzdrževanje 1500 oseb.

— Brezposelnost v Italiji. Po vesteh, ki jih je zbral osrednji urad za posredovanje dela v Rimu, je znašalo število brezposelnih v Italiji v dobi od 1. junija do 1. novembra tega leta 321.011 oseb. To število je za 8297 večje nego v mesecu oktobru. Najobčutnejše se je povečalo število brezposelnih v Emiliji, Benečiji, Apuliji v Abrucih in v Molse. Zmanjšalo pa se je število brezposelnih v Toskani. Julijski Krajinji (?), Piemontu, na Siciliji, v Laciji, Liguriji in na Sardiniji. Le neznatno se je brezposelnost pomnožila v Lombardiji, Marchi, Umbriji, Kampaniji, Bazilikati, Kalabriji in v Tridantski Benečiji.

prišli fašisti buditi. Zahtevali so pol litra ricinovega olja in ga plačali z »bonom«, glasečim se na »fascio«. Pripomnil pa je, da je šlo olje res najfinejše.

Dr. Serjun je bil sicer zelo vesel, da je bilo olje tako fino, ali, pripomnil je lekarnarju:

— Pa menda vendar ne mislite, da Vam bom jaz sedaj plačal olje namesto fašistov? —

Dr. Serjun se je pozneje hvalil, da je imel po prestani kazni izredno dober tek.

Ves dogodek je na prvi pogled res bolj smešen kot žalosten, in kdor je čul dr. Serjuna samega pripovedovati o njem, se je moral res nasmejati prav od srca. Ali če stvar razmisli le nekoliko globlje, mora človeku ostati gnus pred to živinsko posurovelostjo ljudi, ki med našim narodom predstavljajo dvatisočletno kulturo in civilizacijo in nam pridigajo dan za dnem, da so nas nam pridigajo iz našega barbarstva. O, da! Ricinovo olje in njegovi učinki so v resnici najočitnejši dokazi, da sta njihova kultura in civilizacija zastli na — gnojišču! (n. n.)

no zanaša na »bledo luna«, pa še ta se včasih skuja. Električne svetilke, v kolikor jih že imamo in nimamo, sicer gore, toda plinove bi lahko brez vse skrbi popolnoma opustili. Večinoma sploh niso prižgane, če pa se že kdo potrudil in jih prižge, žrle, kakor večna lučka, ker po vojni še menda sploh niso bile očiščene in popravljene. Zato pa se ni prav nič čuditi, če javna varnost v Mariboru kljub precejšnjemu številu policijskih stražnikov dan za dnem pada, vlomi in tatvine pa so na dnevnem redu. Tat lahko 20 korakov od stražnika brez skrbi vlomi in ni se mu treba bati, da bi ga pri tej sijajni razsvetljavi kdo opazil. Tekom zadnjih dveh dni prinaša policijska kronika kar štiri vlome in tatvine. V noči na 10. decembra je neznan storilec skušal vlomiti v delavnico čevljarskega Petra na Vodnikovem trgu, kjer gori ena plinova svetilka za celo Strossmajerjevo ulico in Vodnikov trg, pa še ta samo do polnoči. V soboto ponoči so vlomilci obiskali trgovino Sušterič in Mlinarič na Glavnem trgu, kjer so skušali predreti zid, kar pa se jim je vsled prihoda stražnika izjalovilo. Takih in podobnih slučajev je v Mariboru v zadnjem času vse polno. Zato bi bil že skrajni čas, da se magistratna gospoda vendarle enkrat resno začne baviti z mestno razsvetljavo, kajti v sedanji temi tudi cel regiment policije ne more preprečiti vlomov in tatvin, ki jih ščiti tema.

m Naši mesarji so se zopet počutili varne ter že popolnoma pozabili na razne protidraginjske odredbe. V soboto sta dva mesarja, ki imata svoje stojnice na Glavnem trgu, še pred deveto uro dopoldne pokupila od raznih speharjev svinjsko meso po 71 do 74 K ter ga nato na svojih stojnicah prodajala po 80 do 90 K. To bi bil seveda lep zaslužek, če ga ne bi zavohala tudi policija, ki je oba izročila sodišču.

m Vzglede vlečejo. To je zapeljalo tudi neko branjevo na Glavnem trgu. Ko je videla mesarja sukati se krog speharjev, se je tudi ona spravila na kmetice in začela prekupovati kokoške. Kupila jih je po 60 K, prodajala pa precej dražje. Odgovor bo dajala sodniku, ki jo bo primerno nagradil.

m Zakaj so drva vedno dražja? Nek tukašnji lesni trgovec je prodal svojemu tovarišu, kateremu so drva pošla, 43 kubičnih metrov drv. Pri tem pa je hotel zaslužiti samo 28%. Ali je potem še čudno, če postajajo drva od dne do dne dražja?

m Velika kavarna. Ela Kastelic, 10letna umetnica na gosli svira v Klub-baru vsak dan ob 22. uri zvečer. Svira kompozicije od Beethovena, Dile, Händela in Bacha, itd.

m Opozarjamo na današnji inšerat trdke A. Traun, trgovino s čevlji, Grajski trg št. 1, kjer se dobi vsakovrstne čevlje v najelegantnejši obliki po najnižjih dnevnih cenah.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Torek, 12. decembra. Jahnševčani C (kuponi).

Sreda, 13. decembra zaprto.

Četrtek, 14. decembra Nečak, C (kuponi).

Petek, 15. decembra Vilharjeva proslava izv.

Sobota, 16. decembra Običan čovek C (kuponi).

—□—

Program za Vilharjevo proslavo. 1. Predigra k narodni operi »Smiljana«, Dirigira: V. Parma. 2. Slavnostni govor. — Profesor A. Medved. 3. a) Moja ladja, b) Naša zvezda: poje moški zbor Glasbene Matice, Dirigira F. Topič. 4. Zbor djevojk iz narodne opere »Smiljana« poje ženski zbor »Drave« s spremljevanjem orkestra. Dirigira: V. Premrou. 5. a) Nezakonska mati, b) Lastovica, Samospev za sopran. Poje Ks. Gajeva, spremlja na klavirju J. Plecity. 6. V. prizor I. tina iz opere »Smiljana« poje z spremljevanjem orkestra, Ks. Gajeva, O. Kocmutova, Avg. Živko in M. Čepič. Dirigira H. O. Vogrič. 7. Predigra k operi »Ivanjska kraljica« Dirigira: V. Parma. 8. Oj vstani solnce moje. Samospev za bariton. Poje B. Arhipov, na klavirju spremlja g. J. Plecity. 9. a) Uzor, b) Pro-

letni zvuci, poje mešan zbor »Drave«, Dirigira: V. Premrou. 10. »Slovo« Moški zbor z bariton solospovom, poje »Drava« ter g. B. Arhipov. Dirigira V. Premrou. 11. Jugoslovenska himna slobode.

Sport.

: Iz upravnega odbora LNP. Upravnih odbor LNP sklicuje po določenih §§ 13., 14. in 16. podsavskih pravil, redno glavno skupščino, ki se vrši v nedeljo, dne 17. decembra ob pol 10. uri dopoldne v Ljubljani. Lokal se pravčasno objavi. V slučaju, da bi bila skupščina ob določenem času nesklepčna, se vrši pol ure kasneje druga skupščina, ki je sklepčna ne glede na število udeležencev klubov. Dnevni red: 1. Poročilo tajnika, blagajnika in revizijskega odbora, ter podelitev absolutorija upravnemu in revizijskemu odboru. 2. Volitev novega upravnega in revizijskega odbora. 3. Predlogi upravnega odbora in samostojni predlogi podsavskih klubov. Sledeči morajo biti najmanj 3 dni pred glavno skupščino izročeni upravnemu odboru, izjemoma pa smejo klubi staviti samo stotine predloge neposredno na sami glavni skupščini, ako dovoli to skupščina. Glavni skupščini imajo pravico prisostvovati: po 2 delegata klubov, ki so redni člani podsaveza, zastopnik JNS. Delegati klubov morajo pred otvoritvijo glavne skupščine predati podsavskemu tajniku pravilno podpisane poverilnice svojih klubov, v katerih mora biti označeno, kateri obeh delegatov ima glasovalno pravico. Tajnik I.

Obiave.

§ Mestni kino. V torek, sredo in četrtek se predvaja najorginelniji in najzanimivejši film iz notranjosti črne Afrike »Divja Arika« (Pot izvira Nila), v 6. kolosalno napetih činih. Še nikdar videni lovi na divje zverine črne Afrike. Strašni doživljaji na potu skozi pragozde do afriškega jezera Viktorija. Divja romantika afriških krajev in običaji kanibalov. Vojni plesi, zabave črnih in pikanke. Lov na vodenega konja in krokodila.

§ Hišni posestniki iz Maribora in okolice! Pridite vsi ali ste člani našega društva ali ne, v četrtek 14. decembra ob 19. uri na veliki protestni shod v Götzovi dvorani proti nameravani vpeilavi — za hišne posestnike — nesprejemljivih naredb in davkov: Odbor Društva hišnih posestnikov za Maribor in okolico.

Gospodarstvo.

g Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ima v četrtek, dne 14. decembra 1922, ob 15. uri popoldne v zborničnih prostorih redno javno sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo predsedstva. 2. Načrt zakona o neposrednih davkih. 3. Eksekucijske pristojbine v davčnem postopanju. 4. Naše prometne razmere. 5. Poročilo računskih pregledovalcev o zborničnih računskih zaključkih za leto 1920 in 1921. 6. Zbornični proračun za leto 1923. 7. Razne prošnje za podpore. 8. Volitev zborničnega zastopnika v obrtne nadaljevalne šole v Središču.

Porotno sodišče.

Maribor, 12. decembra.
Požig.

Danes se je zagovarjal pred poroto radi hudodelstva požiga 43letni posestnik in gostilničar v Kroplivniku (Prekmurje), Sipoš Farkaš. Obdolženec je živel v divjem zakonu z neko Faniko Obratovo, ki mu je vodila gospodinjstvo, pri tem pa opravljala svoje lastno posestvo, oddaljeno kakih 50 korakov od obdolženčevega posestva. Pridelke svojega posestva je oddajala v to skupno gospodarstvo. Ker pa je obdolženec denar zapravljal ter jo večkrat pretepal, ga je dne 8. avgusta t. l. zapustila in vzela s seboj tudi vse prideleke svojega posestva. Obdolženec seveda s tem ni bil zadovoljen ter je nekoliko dni prihajal k njej in zahteval, naj se povrne zopet na njegov dom. Ona pa se

njegovemu vabilu ni odzvala; zato jo je pričel pretepati, tako da je morala pobegniti k sosedom. Zagrozil ji je v madžarskem jeziku, da ji bo že pokazal, ako se ne povrne. Tudi pozneje jo je še večkrat nagovarjal, naj se zopet spoprijazni z njim, ona pa je vsako njegovo vabilo odbila. Dne 30. avgusta okrog 8. ure zvečer je izbruhnil v skednju Fanike Obratove ogenj, ki je uničil vsa gospodarska poslopja. Sum je padel takoj na obdolženca. Kritičnega dne so ga videli v gostilni v Hodešu, odkoder je odšel kake tri četrt ure pred izbruhom požara. Pot na njegov dom vodi mimo skednja Obratove, v katerem je ob tem času nastal požar. Obdolženec zanika vsako krivdo. Porotniki se niso mogli prepričati o krivdi obtoženca in so jo z 8 proti 4 glasovom zanikali, nakar je bil obtoženec oproščen.

Ko otirate ledene rože na oknih, mislite na »DRUŠTVO ZA PODPIRANJE LJUDSKO. IN MEŠČANSKO-SOLSKO MLADINE«!

Izpred sodišča.

Nepokornost zoper naredbo oblasti. Posestnik in načelnik krajnega šolskega sveta Martin Žnidar v Pečkah okraj Slovenska Bistrica, je bil pred okrožnim sodiščem obtožen radi pregreška po § 92. srb. k. z. — Šolski vodja Martin Šauperl v Makolah je označil, da se prične redni šolski pouk glasom naredbe odd. za prosveto in vero pokrajinske uprave za Slovenijo z dne 19. junija 1922, št. 2343 z začetkom okt. 1922. Žnidar pa je to označilo dne 1. oktobra preklical in pustil pri cerkvi oznaniti, da se prične šolski pouk šele 1. novembra 1922. Posledica tega je bila, da je šola trpeja na slabem obisku učencev. Obdolženec pravi, da ni nameraval s tem ničesar kaznivskega in protislovesnega. Sodišče pa se je prepričalo, da je javno pozival na nepokornost zoper omenjeno naredbo ter je ga obsodilo na 100 Din. denarne globe.

Glavni urednik: Radivoj Rehar
Odgovorni urednik: Rudolf Odm.

Najprimernejša darila za
božič in novo leto
AMERIKANSKI
IN ANGLEŠKI
SINGER ŠIVALNI STROJI
Singer igle in nadomestni deli. Singer olje, niti, svila i.t.d.

Lastna mehanična delavnica
— Prodaja na obroke —
Singer šivalni stroji Bourne & Co., Newyork
Centrala za kraljevino SHS, Zagreb, Maruličeva 5
Podružnice: MARIBOR, Solska ul. 2
Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Ljubljana, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zaječar in Stip. 8—5
Zastopstva so v vseh večjih mestih.

Za vsakovrstne instalacije ter popravila motorov, likalnikov itd. se po najnižji ceni toplo priporoča novo are-jena trdka

„MELISTROJA“.
2—1 Uporablja se le prvovrstni material. 2479
Gosposka ul. 8 Jenkova ul. 2 Askerčeva ul. 22

Javna dražba.

Dne 15. decembra 1922 ob 16. uri se prodajo v trgovini Gosposka ulica št. 8 v Mariboru različni predmeti električne obrti, namreč motor z vtilnim tokom z 20 HP, nad 100 m podzemnega kabla in sesalka za vodo. Kupljene predmete je takoj izplačati in odpravi. Pojasnila pri okrajnem sodišču, soba 65, I. nadstropje, ali pri dr. Haas, Sodna ulica 14. 2477

Domači čevlji v vseh velikostih,
čevlji za dame in gospode,
plesni čevlji v najmodernejših in
najelegantnejših oblikah
se dobe po najnižjih cenah pri
ANICI TRAUN MARIBOR
Grajski trg št. 1

Mala oznanila

Miren gospod išče preprosto sobico ima, če treba, svojo postelj in bi stanoval tudi z drugim gospodom skupaj. Poudarja pol naslovom. M. na upravo. 2472 2—1

Otroške igrače in otroško priložnostno prodajo. Askerčeva 19, priložnostno. 2473

Rajko Zetter, krojač, Maribor, Pristan št. 6 (pri Dravi poleg vojašnice) se priporoča. 2476

Dobro idoča čevljarska obrt z en m strojem in tanovnim se po ceni preda. Kje pose uprava. 2478

Čista svinjska mast od najboljših srbkih prasčev so prodaja v sodih pri tv dki Jovanović, Aleksandrova cesta št. 55. 2485 3—3

Koristite se z najsolidnejšimi cenami v novi modni trgovini B. Veselnović & Komar, Maribor, Gosposka ulica 26. 2370 8—3

POZORI!

Zimske in sportne obleke, nogavice, površnice, damske najestume in plašče izdeluje najceneje in po najmodernejšem krojenju. Dominik Fabjančič, Jurčičeva ulica 6/L. 2480

2480 2480 2480 2480 2480

eno, stano, drva, premo, zimo, krompir, sadje in druge delene prideleke kupuje in prodaja ANONIMNO, Maribor, Aleksandrova cesta št. 57. Telefon št. 88. 1328